

Afscheidsverhaal bij zuster Rosalia over haar werk in Zambia

(Zoals voorgelezen door Hr. Han Baartmans, vriend uit Zambia, op de uitvaart van Zr Rosalia in de kapel van het Wereldhuis te Boxtel op 22 juli 2019)

*Elk couplet van het Zambiaanse volkslied eindigt met “All one, strong and free” en dat geeft mooi het leven van onze zuster Rosalia weer. Deze woorden van **samen, sterk en vrij** typeerden fraai al haar werk in Zambia.*

Want de missie heeft zowel het onderwijs als de gezondheidszorg mede met de overheid helpen opzetten na de onafhankelijkheid in Zambia. Boeiend daarbij was dat een van haar collega-leraren Kenneth Kaunda is geweest die later president van Zambia is geworden. Toen hij president werd, zag Kaunda het als zijn eerste taak om de diverse stammen te verbinden in het landsbelang. Een zware opgave die hem uiteindelijk wel gelukt is, maar daarvoor moest hij volgens Rosalia vooral goed uitgerust zijn. Waarop de moeder van Rosalia een kussen voor hem heeft geborduurd met het wapen van Zambia, zodat hij zijn hoofd daarop elke avond te ruste kon leggen. Op deze foto zien jullie zuster Rosalia dat kussen aan de president overhandigen tijdens een formeel staatsbezoek aan Mansa in de zomer van 1969. Rosalia stond voor alles wat **samen** diende te werken en opereerde altijd vanuit het collectief en nooit individueel.

Na haar educatieve periode heeft ze zich ingezet voor de kerk als de linker- en rechterhand van bisschop James Spaita in de stad Mansa voor de Luapula provincie. Een integere en briljante jongen afkomstig van een eenvoudig dorp, die als geen ander het geloof van er “voor je medemens zijn” bij het volk bracht. Ze waren echt een twee-eenheid en vulden elkaar cultureel ook vlekkeloos aan. Rosalia heeft Spaita dan ook de weg gewezen in de katholieke kerk, maar met name geëmancipeerd als een lokale bisschop. Zelfs zo goed, dat hij tot het allerhoogste werd benoemd door Rome en wel aartsbisschop van Kasama als eerste gekleurde Afrikaan. Het is echter goed om te beseffen dat achter grote mannen als Kaunda en Spaita **sterke** vrouwen als Rosalia hebben gestaan, die al hun werken mogelijk hebben gemaakt.

Als laatste heeft zuster Rosalia de HIV-uitbraak niet alleen zien opkomen, maar ook nog in volle hevigheid meegemaakt in Zambia. Met als een van de eerste de zoon van Kaunda, die aan AIDS overleed en waar de president openlijk voor uitkwam, zodat het taboe rond de ziekte in het land werd opgebroken. Toen het aantal sterfgevallen steeds verder opliep, is Rosalia met instemming van

Spaita aïdscounselor geworden en heeft ze gewerkt in het gevangeniswezen en de tuberculozenafdeling van het ziekenhuis in Mansa. Daarbij begeleidde ze elke dag weer stervenden in zowel de gevangenis als het ziekenhuis. Ze deed dat met een ongelofelijke passie en was met haar religieuze contact aan het einde van zijn of haar leven veel Zambianen tot een enorme troost. Want Rosalia poogde bovenal alle schuldgevoelens aan het einde van hun leven bij ze weg te nemen en maakte ze daarmee **vrij** om te gaan.

Dat heeft zij helaas wel moeten bekopen met tuberculose in het bot van haar been, waardoor ze helaas gerepatriëerd diende te worden. Toen we dan ook met haar Zambiaanse zusters in een grote auto naar dat kleine vliegveld in Mansa reden voor haar terugvlucht, waren haar zusters overduidelijk aangeslagen. Rosalia zette spontaan het volkslied in, om ze het gevoel te geven dat er geen reden tot verdriet was. Zij bad daarna ook met haar medezusters en deelde ze mede dat ze volledig klaar waren om haar taak over te nemen.

Lieve zuster Rosalia, jouw taak hier is nu ook volbracht, rust zacht en eindelijk zonder pijn daarboven. Wetend ook dat er vele Zambianen in de hemel zijn, die daar nu al jaren op je wachten om je welkom te mogen heten.

Yvon & Han Baartmans, jouw, zoals jij ons altijd noemde, 'kus'-familie